

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Обласні, Київська міська військові адміністрації

Засновники закладів освіти, що фінансуються за рахунок освітньої субвенції

Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2024 рік

Міністерство освіти і науки України повідомляє, що розподіл обсягу освітньої субвенції на 2024 рік здійснено в Законі України «Про Державний бюджет на 2024 рік» (додаток 5).

05 березня 2024 року прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 245 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6 і від 27 грудня 2017 р. № 1088». Відповідно до цієї постанови [Формула розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами](#) та [Порядок та умови надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам](#) викладено в новій редакції.

Також 08 березня 2024 року прийнято [розпорядження Кабінету Міністрів України № 211-р «Про перерозподіл обсягу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році»](#), відповідно до якого виправлено технічні неточності, допущені при розподілі освітньої субвенції на 2024 рік.

Міністерство освіти і науки України надає до відома та врахування в роботі фінальні розрахунки обсягів освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2024 рік ([simulator 2024.xlsx](#)) з урахуванням виправлених технічних неточностей, допущених при розподілі освітньої субвенції на 2024 рік. На вебсайті Міністерства освіти і науки України симулятор знаходиться за посиланням: <https://bit.ly/49ShGFF>.

Міністерство освіти і науки України за підтримки шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (SALAR International) підготувало інформаційні довідки щодо розрахунку обсягів освітньої субвенції для обласних бюджетів та бюджетів територіальних громад на 2024 рік. Фінальні розрахунки та інформаційні довідки також розміщені за посиланням: <https://bit.ly/49ShGFF>.

МОН № 1/4589-24 від 15.03.2024

Підписав: Сташків Андрій Борисович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005BA23600559BB900

Дійсний: з 25.05.2023 0:00:00 по 24.05.2025 23:59:59

Інформаційні довідки призначені для кращого розуміння особливостей розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами та можуть бути одним із основних джерел інформації для засновників закладів освіти в процесі аналізу ефективності мережі закладів та прийняття управлінських рішень щодо її оптимізації.

Наразі Інформаційна довідка щодо розрахунку освітньої субвенції для кожного місцевого бюджету містить:

базову інформацію про засновника та огляд розподілу освітньої субвенції, включаючи історію розподілу з 2019 року (або з моменту створення територіальної громади);

підсумки розподілу освітньої субвенції та детальний розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2024 рік згідно з формулою розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2024 р. № 245);

графічну інформацію щодо розподілу освітньої субвенції, що дозволяє порівняти динаміку зміни окремих параметрів;

зміни в мережі закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) загалом по області та по окремих територіальних громадах за період з 5 вересня 2019 року по 1 жовтня 2023 року;

перелік комунальних ЗЗСО. Кількість учнів та класів опорних закладів зазначена без урахування кількості учнів та класів у філіях, при цьому філії наведено у переліку окремо. Додатково наведено кількість учнів, які здобувають освіту за індивідуальною формою. Такий перелік містить спеціальні відмітки для кожного закладу освіти, які характеризують співвідношення фактичної наповнюваності класів закладу до розрахункової наповнюваності класів, визначеної для бюджету громади відповідно до Формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами;

перелік тих приватних ЗЗСО, які потрапили до розрахунку обсягу освітньої субвенції у 2024 році (приватні ЗЗСО, які виявили намір отримувати кошти освітньої субвенції, та налічують 25 учнів і більше (крім початкових шкіл)) (передбачено в довідках по обласних бюджетах та м. Київ).

Зауважимо, що джерелом даних для розподілу обсягу освітньої субвенції на 2024 рік є персональні дані здобувачів освіти, подані безпосередньо закладами освіти в програмно-апаратному комплексі «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – ПАК «АІКОМ»). У разі виявлення в Інформаційних довідках помилкових чи застарілих даних, рекомендуємо засновникам актуалізувати дані в ПАК «АІКОМ», адже повна та достовірна інформація про ЗЗСО є дуже важливою для формування освітньої політики в умовах децентралізації та значної міграції здобувачів освіти у зв'язку з воєнними діями. Окремо зазначаємо, що для розподілу обсягу освітньої субвенції на 2024 рік використано контингент учнів ЗЗСО, учнів закладів професійної

(професійно-технічної) освіти та студентів закладів фахової передвищої освіти і коледжів станом на 01.10.2023. При цьому джерелом даних щодо учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти є офіційна звітність обласних та Київської міської військових (державних) адміністрацій до Міністерства освіти й науки України, а щодо студентів закладів фахової передвищої освіти і коледжів – Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО).

Крім того, Міністерство освіти і науки України як головний розпорядник освітньої субвенції надає роз'яснення щодо особливостей розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами у 2024 році.

В умовах воєнного стану відомо, що пріоритетом Державного бюджету України і на 2024 рік є сектор безпеки і оборони, а отже, наявні фінансові ресурси держави насамперед спрямовуються на виконання завдань щодо відсічі збройної агресії російської федерації проти України, забезпечення недоторканності державного кордону і захисту держави, безперебійного функціонування бюджетної сфери та життєво необхідних потреб жителів територіальних громад, реалізацію заходів територіальної оборони і захисту безпеки населення.

Оскільки, під час війни фінансові ресурси державного бюджету є вкрай обмеженими, а пріоритетом є оборона держави, розподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами на 2024 рік здійснений з урахуванням таких вимушених тимчасових норм:

додаткові години навчального плану на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо не включено до розрахунку освітньої субвенції. Тобто, навчальні плани, які використовувались при розподілі освітньої субвенції, було скорочено (аналогічна норма діяла в 2023 році);

застосовано коефіцієнт 0,89 для коригування обсягу освітньої субвенції (в 2023 році такий коефіцієнт становив 0,9);

здійснено агрегацію (об'єднання) інклюзивних класів, які включені до розрахунку, до двох учнів з особливими освітніми потребами (далі – ООП) на паралелі в межах одного ЗЗСО. Наприклад, у разі створення в ЗЗСО трьох інклюзивних класів з одним учнем з ООП в кожному відбувається об'єднання до двох учнів з ООП і таким чином замість трьох інклюзивних класів до розрахунку освітньої субвенції включено два інклюзивні класи ($3 / 2 = 1,5$ з округленням в більший бік). При цьому засновник може утримувати більшу кількість інклюзивних класів за рахунок коштів місцевого бюджету або якщо коштів освітньої субвенції достатньо.

Окрім того, враховуючи нестабільний характер набору учнів до ЗЗСО, який, імовірно, ще буде змінюватися через воєнні дії, оцінка розрахункової наповнюваності класів на основі поточної ситуації не є об'єктивною. З цієї причини розрахункову наповнюваність класів для кожного засновника ЗЗСО другий рік поспіль було збережено саме на тому значенні, що використовувалося при обрахунку обсягу освітньої субвенції на 2022 рік.

Далі детальніше про механізм розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами.

Відповідно до частини третьої статті 103² Бюджетного кодексу України освітня субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері освіти, та затверджується Кабінетом Міністрів України і має враховувати, зокрема, такі параметри:

1) кількість учнів ЗЗСО, учнів, які здобувають повну загальну середню освіту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти державної та комунальної власності, студентів, які здобувають повну загальну середню освіту в закладах фахової передвищої освіти і коледжах державної та комунальної власності, у міській та сільській місцевості, гірських населених пунктах;

2) розрахункову наповнюваність класів;

3) навчальні плани.

Фактична кількість ставок педагогічних працівників чи фактичний фонд оплати праці педагогічних працівників не враховуються при розподілі освітньої субвенції між місцевими бюджетами.

Формування обсягів освітньої субвенції для місцевих бюджетів на 2024 рік здійснено відповідно до формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 5 березня 2024 р. № 245 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. №6 і від 27 грудня 2017 р. № 1088», далі – Формула).

Розподіл обсягу освітньої субвенції між місцевими бюджетами здійснюється на підставі контингенту учнів усіх типів ЗЗСО (обрахунок обсягу субвенції на 2024 рік вдруге здійснено на підставі персональних даних учнів, поданих ЗЗСО в ПАК «АІКОМ») та з урахуванням об'єктивних параметрів щільності учнів і відсотка населення, що проживає у сільській місцевості, станом на 2022 рік.

Для обчислення кількості ставок вчителів ЗЗСО застосовується показник *розрахункової наповнюваності класів* – середнього рівня наповнюваності класів ЗЗСО відповідної територіальної громади (або середній рівень наповнюваності класів ЗЗСО, фінансування яких здійснюється з відповідного обласного бюджету) за умови раціональної організації шкільної мережі.

Для усіх територіальних громад розрахункова наповнюваність класів зазвичай визначається залежно від щільності учнів та відсотка населення, що проживає в сільській місцевості. Проте, зважаючи на військові дії, у 2024 році для бюджетів територіальних громад застосовується розрахункова наповнюваність класів учнями групи І, визначена для них на 2022 бюджетний рік.

Довідково: учні групи І - учні, які здобувають загальну середню освіту у початкових школах, гімназіях, ліцеях, закладах спеціалізованої освіти (мистецьких, спортивних, військових (військово-морських, військово-спортивних), наукових ліцеях, ліцеях з посиленою військово-фізичною підготовкою), крім учнів спеціальних класів та класів з вечірньою формою здобуття освіти у таких закладах.

Розрахункова наповнюваність класів учнями ЗЗСО для обласних бюджетів становить 20; для бюджету м. Києва та звичайних приватних ЗЗСО – 27,5.

Для інших груп учнів та студентів розрахункова наповнюваність становить: класів учнями, які здобувають загальну середню освіту у спеціальних школах (комунальної та приватної форм власності), спеціальних класах ЗЗСО, виховних груп учнями спеціальних шкіл, крім учнів, що приходять на навчання, – 9;

класів учнями, які здобувають загальну середню освіту у навчально-реабілітаційних центрах, виховних груп учнями навчально-реабілітаційних центрів, крім учнів, що приходять на навчання, – 6;

класів учнями, які здобувають загальну середню освіту у класах (групах) з вечірньою формою навчання ЗЗСО – 16;

виховних груп учнями гімназій та ліцеїв, у складі яких є інтернати з частковим або повним утриманням учнів, закладів спеціалізованої освіти (мистецьких, спортивних, військових (військово-морських, військово-спортивних), наукових ліцеїв, ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою), дитячих будинків, крім учнів, що приходять на навчання, – 20;

груп учнями, які здобувають повну загальну середню освіту у закладах професійної (професійно-технічної) освіти державної або комунальної власності, – 26;

груп студентами, які навчаються за державним та регіональним замовленням і здобувають повну загальну середню освіту у закладах фахової передвищої освіти і коледжах державної власності, що мають статус окремих юридичних осіб та згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (додаток 10) передані для фінансового забезпечення з місцевих бюджетів, та комунальної власності, – 23.

Показник *середнього (розрахункового) розміру заробітної плати з нарахуваннями* на 2024 рік складає: 247,72 тис. грн – для вчителів ЗЗСО, 324,00 тис. грн – для керівників закладів та установ освіти, 217,01 тис. грн – для асистентів вчителів в інклюзивних класах, 288,44 тис. грн – для педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, 128,01 тис. грн – для вчителів ЗЗСО, яким (в яких) оголошено простій, 1 272,86 тис. грн – на інклюзивно-ресурсний центр, в якому оголошено простій. У структурі середньої розрахункової заробітної плати враховано всі обов'язкові доплати та надбавки, передбачені чинним законодавством, зокрема надбавку за престижність педагогічної праці у розмірі 25%, допомогу на оздоровлення та щорічну грошову винагороду у розмірі місячного посадового окладу.

Обсяг субвенції на оплату праці з нарахуваннями директорів шкіл, їх заступників та інших педагогічних працівників, що не проводять уроки, обчислюється за допомогою відповідного коефіцієнта приведення. *Коефіцієнт приведення кількості ставок педагогічного персоналу (крім учителів)*, що застосовано при розподілі освітньої субвенції між місцевими бюджетами, у 2024 році не змінено і наведено у таблиці:

Відсоток сільського населення	Коефіцієнт приведення кількості ставок педагогічного персоналу (крім учителів)
Від 0 до 20	0,23
Від 20 до 40	0,33
Від 40 до 60	0,43
Від 60 до 80	0,48
Від 80 до 100	0,53

Для обласних бюджетів, бюджету м. Києва, приватних ЗЗСО коефіцієнт приведення кількості ставок педагогічного персоналу (крім учителів) у 2024 році становить 0,23.

Обсяг субвенції на оплату праці з нарахуваннями педагогічного персоналу (крім учителів) обчислюється шляхом множення кількості учнів на відповідний коефіцієнт приведення, що в свою чергу множиться на фінансовий норматив бюджетної забезпеченості, який на 2024 рік складає 11 510 гривень.

Коефіцієнт приведення кількості ставок педагогічного персоналу (крім учителів) є більшим для громад із високою часткою сільського населення, адже в мережі таких громад має функціонувати більша кількість ЗЗСО, як правило, з меншою кількістю учнів, що зумовлює необхідність утримання більшої (відносно кількості учнів) кількості ставок директорів, заступників директорів та інших посад педагогічних працівників, що вводяться до штату кожного закладу.

Крім того, до розрахунку субвенції включається кількість ставок педагогічних працівників при поділі класів на групи та надбавка для закладів, які розташовані в гірській місцевості, в обсязі 25%. Детальні розрахунки цих складових освітньої субвенції наведені в інформаційних довідках.

Навчальний план – середня кількість академічних годин на тиждень, що передбачена типовими навчальними планами для відповідних типів ЗЗСО. У 2024 році обсяг освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів визначається без урахування додаткових годин навчального плану для учнів групи І на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо. Таким чином, навчальний план, що застосовано при розподілі освітньої субвенції між місцевими бюджетами у 2024 році, наведено у таблиці:

Тип закладу	Навчальний план, годин		
	Початкова освіта	Базова середня освіта	Профільна середня освіта
ЗЗСО	23	32,7	35,5
Спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри	36	36	36
Класи з вечірньою формою навчання	23		
Заклади професійної (професійно-технічної) освіти (в частині здобуття повної загальної середньої освіти)	28		
Заклади фахової передвищої освіти і коледжі (в частині здобуття повної загальної середньої освіти)	30		

При цьому варто зауважити, що нормативно-правовим актом, який регламентує розрахунок (розподіл) освітньої субвенції між місцевими бюджетами є Формула. Відповідно до пункту 7 Формули у зв'язку з обмеженістю фінансового ресурсу у 2024 році обсяг освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів визначається без урахування додаткових годин навчального плану для учнів групи І на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо.

Нормативно-правовим актом, який регламентує порядок використання коштів освітньої субвенції є Порядок та умови надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2024 р. № 245, далі – Порядок та умови).

Відповідно до пункту 3 Порядку та умов субвенція спрямовується на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників таких типів закладів та установ освіти:

1) початкові школи, гімназії (крім дошкільних підрозділів таких закладів), ліцеї;

2) спеціальні школи;

3) заклади спеціалізованої освіти — мистецькі, спортивні, військові (військово-морські, військово-спортивні), наукові ліцеї, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою;

4) дитячі будинки, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри;

5) заклади професійної (професійно-технічної) освіти державної та комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної

загальної середньої освіти, а саме на оплату праці з нарахуваннями викладачів, які викладають предмети згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 11, ст. 400);

б) заклади фахової передвищої освіти і коледжі державної власності, фінансове забезпечення яких з 1 січня 2018 р. здійснюється з місцевих бюджетів, та заклади фахової передвищої освіти і коледжі комунальної власності в частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти, а саме на оплату праці з нарахуваннями викладачів, які викладають предмети згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 11, ст. 400).

Відповідно до пункту 10 Порядку та умов не допускається спрямування субвенції на:

закупівлю товарів, робіт і послуг, які безпосередньо не пов'язані із здійсненням видатків, зазначених у пункті 3 цих Порядку та умов;

оплату посередницьких послуг;

здійснення заходів, метою яких є отримання прибутку.

За рахунок субвенції не здійснюється фінансування закладів загальної середньої освіти (крім закладів початкової школи), кількість учнів у яких становить:

з 1 вересня 2016 р. — менше 25 осіб;

з 1 вересня 2025 р. — менше 45 осіб;

з 1 вересня 2026 р. — менше 60 осіб

Цей перелік є вичерпним.

Відповідно до абзацу третього пункту 12 Порядку та умов, відповідні місцеві ради мають право: перерозподіляти у межах відповідного місцевого бюджету обсяг субвенції між відповідними типами закладів та установ освіти (крім субвенції, розрахованої для приватних закладів загальної середньої освіти), що визначені у статті 103² Бюджетного кодексу України, для забезпечення в повному обсязі обов'язкових виплат на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам.

Пунктом 2 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України передбачено, що видатки на загальну середню освіту належать до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.

Крім того, відповідно до абзацу четвертого пункту 12 Порядку та умов, відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів поточні та капітальні видатки закладів та установ освіти, що визначені у статті 103² Бюджетного кодексу України, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах Казначейства.

Виходячи з вищевикладеного, оплата праці з нарахуваннями педагогічних працівників закладів та установ освіти, що визначені у статті 103² Бюджетного кодексу України, в тому числі за викладання додаткових годин навчального плану для учнів групи І на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо, може здійснюватися як за рахунок коштів освітньої субвенції, так і за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Також варто зауважити, що у 2024 році до обсягу освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів (без урахування обсягів освітньої субвенції обласним бюджетам, передбачених на оплату простою) застосовується коефіцієнт 0,89. Така норма є вимушеним тимчасовим заходом, адже під час війни фінансові ресурси державного бюджету є вкрай обмеженими, а пріоритетом є оборона держави.

Для місцевих бюджетів, ЗЗСО яких провадять освітній процес та надали персональні дані учнів, обсяг освітньої субвенції визначено за Формулою, описаною вище. Для місцевих бюджетів, в яких у ЗЗСО оголошено простій у зв'язку із окупацією чи веденням активних бойових дій, кошти для оплати простою передбачені в обласному бюджеті. Цього року також в обласному бюджеті передбачено кошти для оплати простою інклюзивно-ресурсних центрів.

Освітня субвенція в частині оплати простою для педагогічних працівників ЗЗСО, що передбачається в обласних бюджетах, дорівнює добутку $\frac{2}{3}$ посадового окладу вчителя вищої категорії з підвищенням (підвищення на 10 % відповідно до постанови КМУ від 11.01.2018 № 22 «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників») з урахуванням оплати днів відпустки, виходячи з середньомісячної заробітної плати, матеріальної допомоги на оздоровлення та кількості педагогічних працівників ЗЗСО, яким (в яких) оголошено простій в області, збільшеного на 22 відсотки нарахування єдиного соціального внеску на фонд заробітної плати чи від мінімальної заробітної плати. До розрахунку враховувалася кількість педагогічних працівників ЗЗСО, яким (в яких) оголошено простій в області, за даними обласних військових (державних) адміністрацій. Педагогічні працівники ЗЗСО, яким (в яких) оголошено простій, наявні в Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській та Херсонській областях.

Зважаючи на обмеженість фінансового ресурсу у зв'язку із воєнним станом, закликаємо місцеві бюджети керуватися пунктом 12 Порядку та умов задля забезпечення своєчасних та повних обов'язкових виплат на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам, в тому числі, спрямовувати кошти освітньої субвенції, розраховані місцевим бюджетам на заклади загальної середньої освіти, які здійснюють освітній процес, на оплату праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, в яких оголошено простій (в тому числі територіальні громади, де така кількість педагогічних працівників на простой є незначною).

Освітня субвенція в частині оплати простою для педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, що передбачається обласним бюджетам,

дорівнює добутку $2/3$ посадового окладу семи фахівців та директора інклюзивно-ресурсного центра з підвищенням (підвищення на 35 % відповідно до постанов КМУ від 11.01.2018 № 22 «Про підвищення оплати праці педагогічних працівників» та від 28.12.2021 № 1391 «Деякі питання встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) та доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти») з урахуванням оплати днів відпустки, виходячи з середньомісячної заробітної плати, матеріальної допомоги на оздоровлення та кількості інклюзивно-ресурсних центрів, в яких оголошено простій в області, збільшеного на 22 відсотки нарахування єдиного соціального внеску на фонд заробітної плати чи від мінімальної заробітної плати. До розрахунку враховувалась кількість інклюзивно-ресурсних центрів, яким оголошено простій в області, за даними обласних військових (державних) адміністрацій. Інклюзивно-ресурсні центри, яким оголошено простій, наявні в Донецькій, Запорізькій, Луганській та Харківській областях.

Нагадуємо, що відповідно до постанови КМУ від 07.03.2022 № 221 «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану» керівникам державних органів, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, надано право до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу).

При цьому ОВА мають щомісяця здійснювати фінансування вказаних видатків відповідно до фактичної кількості педпрацівників, яким оголошено простій, та встановлених їм посадових окладів (ставок заробітної плати) згідно з тарифними розрядами і з передбаченими для них підвищеннями.

Територіальні громади, в яких є ЗЗСО та інклюзивно-ресурсні центри на простої, повинні будуть звертатися до ОВА за цими коштами, підтверджуючи щомісяця фактичну кількість педагогічних працівників, яким оголошено простій.

Освітня субвенція для оплати простою для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти не передбачена.

Варто окремо наголосити, що до Міністерства освіти і науки України звернулося Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій (далі – Мінреінтеграції) листом від 18.01.2024 № 22/7.1-430-24 стосовно неконтрольованості здійснення виплат педагогічним працівникам (за рахунок освітньої субвенції), яким оголошено простій і які перебувають на тимчасово окупованих територіях (далі – ТОТ).

Мінреінтеграції в листі викладено свою позицію стосовно збереження виплат працівникам на ТОТ:

- працівники освітньої галузі, які опинились на ТОТ мають підтримувати належний зв'язок з контролюючими органами та забезпечувати належну звітність щодо своєї діяльності;

- працівники освітньої галузі повинні вжити всіх можливих заходів, щоб переїхати на підконтрольну Україні територію;

- якщо працівник відмовляється переїжджати на підконтрольну територію або отримав російське громадянство, або виявився колаборантом, то необхідно негайно вирішити питання щодо припинення виплат таким працівникам.

Таким чином, закликаємо обласні військові адміністрації, де здійснюються виплати педагогічним працівникам (оплата простою та/або виплата заробітної плати), які перебувають на ТОТ, належним чином контролювати діяльність закладів освіти та їх працівників, які перебувають на ТОТ.

На підставі викладеного, з метою уникнення нераціональних витрат бюджетних коштів на оплату праці працівників освітньої галузі, які перебувають на ТОТ, діяльність яких неможливо контролювати, просимо додатково опрацювати питання щодо доцільності продовження виплат зазначеній категорії працівників з урахуванням позиції Мінреінтеграції.

Відповідно до пункту 12 Порядку та умов засновники самостійно здійснюють розподіл освітньої субвенції між відповідними закладами та установами освіти для забезпечення в повному обсязі обов'язкових виплат на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам. Засновники не зобов'язані застосовувати Формулу для розподілу обсягу освітньої субвенції між закладами освіти та можуть здійснювати перерозподіл субвенції, що обрахована за окремими складовими Формули.

Слід зазначити, що у випадку, якщо фактична (середня) наповнюваність класів є меншою за розрахункову (нормативну) наповнюваність класів чи в разі утримання малокомплектних закладів, різниця в кількості ставок педагогічних працівників має покриватися за рахунок власних доходів місцевого бюджету.

Нагадуємо, що згідно з пунктом 10 Порядку та умов за рахунок субвенції не здійснюється фінансування ЗЗСО (крім закладів початкової школи), кількість учнів в яких становить менше 25 осіб. Звертаємо увагу, що раніше виключеннями з цього правила були початкові школи та приватні ЗЗСО, але з 2024 року приватні ЗЗСО менше 25 учнів не повинні фінансуватися за рахунок освітньої субвенції. При чому, вказаний аналіз необхідно здійснювати щомісяця при отриманні від приватних ЗЗСО відомостей про контингент учнів. Приватні початкові школи менше 25 учнів мають право отримувати кошти освітньої субвенції.

Також вказана норма буде підвищуватися з 1 вересня 2025 року до 45 учнів та з 1 вересня 2026 року до 60 учнів у ЗЗСО. Зазначені терміни є достатніми для проведення усіх необхідних заходів з метою оптимізації ЗЗСО.

З метою забезпечення єдиного підходу до фінансування приватних ЗЗСО за рахунок коштів освітньої субвенції у 2024 році, зазначаємо наступне.

До розрахунку освітньої субвенції на 2024 рік включено тільки ті приватні ЗЗСО, які виявили намір отримувати кошти освітньої субвенції, подали дані до ПАК «АІКОМ» та налічують більше 25 учнів (крім закладів початкової школи). З переліком приватних ЗЗСО, які потрапили до розрахунку освітньої субвенції на 2024 рік, можна ознайомитись в інформаційних довідках для обласних бюджетів та м. Київ.

Відповідно до пункту 16 Порядку та умов обласні та Київська міська держадміністрації здійснюють розподіл обсягу субвенції, що спрямовується приватним ЗЗСО, між бюджетами територіальних громад та районів м. Києва пропорційно контингенту учнів таких закладів, який застосовується для розрахунку обсягу субвенції, протягом I кварталу. За результатами щоквартального аналізу у разі зміни контингенту учнів приватних ЗЗСО на більш як 10 відсотків обласні та Київська міська держадміністрації починаючи з наступного кварталу здійснюють перерозподіл обсягу субвенції, що спрямовується приватним ЗЗСО, між бюджетами територіальних громад та районів м. Києва пропорційно фактичному контингенту учнів таких закладів.

Відповідно до пункту 4 Порядку та умов для отримання субвенції приватний ЗЗСО подає до 31 січня поточного року до відповідного розпорядника субвенції за місцевим бюджетом (бюджетом м. Києва, територіальної громади) підписані керівником такого закладу письмову заяву про надання субвенції, відомості про контингент учнів (за рівнями загальної середньої освіти), які здобувають загальну середню освіту в закладі освіти, станом на 5 січня поточного року у довільній формі, а також копії документів, які підтверджують відповідність вимогам, визначеним в абзацах третьому — сьомому пункту 2 цих Порядку та умов.

Річний обсяг освітньої субвенції та кількість здобувачів освіти приватних ЗЗСО кожної області та міста Києва відображено в інформаційних довідках. Річний обсяг освітньої субвенції для приватних ЗЗСО по кожній області та місту Києву обрахований у відповідності до Формули, тобто в обсягах освітньої субвенції для приватних ЗЗСО з моменту запровадження цього напрямку спрямування освітньої субвенції з урахуванням коефіцієнта 0,8, а також через обмеженість фінансового ресурсу у воєнний час додатково застосовано коефіцієнт 0,89.

Оскільки заробітна плата педагогічним працівникам у приватних ЗЗСО за рахунок освітньої субвенції виплачується не в повному обсязі вважаємо, що у помісячному розписі освітньої субвенції для приватних ЗЗСО необов'язково мають бути враховані кошти на виплату відпускних та інших обов'язкових виплат педагогічним працівникам. Такі виплати можуть здійснюватись за рахунок інших джерел.

При розрахунку освітньої субвенції для приватних ЗЗСО на 2024 рік були виокремлені такі складові:

- 1) звичайні приватні ЗЗСО;

2) спеціальні приватні ЗЗСО та спеціальні класи в звичайних приватних ЗЗСО;

3) інклюзивні класи в приватних ЗЗСО.

Відповідно до абзацу третього пункту 5 Порядку та умов щомісячні бюджетні асигнування на одного учня приватного закладу загальної середньої освіти не можуть перевищувати середньомісячну суму видатків на такого учня, яка розрахована для відповідної області та м. Києва на відповідний рік згідно з Формулою.

Місячний граничний обсяг освітньої субвенції на одного учня приватного ЗЗСО становить:

Ліміт на 1 учня, грн в місяць								
Місяць	% помісячного розподілу	Початкова освіта			Базова освіта		Старша профільна освіта	
		звичайна	спеціальна	в інклюзивному класі	звичайна	в інклюзивному класі	звичайна	в інклюзивному класі
січень	7,26%	737,22	5828,03	1145,14	991,47	1399,39	1077,03	1484,95
лютий	7,26%	737,22	5828,03	1145,14	991,47	1399,39	1077,03	1484,95
березень	7,80%	792,05	6261,52	1230,31	1065,21	1503,47	1157,14	1595,4
квітень	8,78%	891,57	7048,22	1384,89	1199,05	1692,37	1302,52	1795,84
травень	8,79%	892,58	7056,25	1386,46	1200,41	1694,29	1304,01	1797,89
червень	19,08%	1937,49	15316,63	3009,54	2605,69	3677,74	2830,53	3902,58
липень	2,80%	284,33	2247,72	441,65	382,38	539,70	415,38	572,70
серпень	2,80%	284,33	2247,72	441,65	382,38	539,70	415,38	572,70
вересень	8,80%	893,6	7064,28	1388,05	1201,78	1696,23	1305,49	1799,94
жовтень	8,88%	901,72	7128,5	1400,66	1212,7	1711,64	1317,36	1816,3
листопад	8,95%	908,83	7184,69	1411,7	1222,26	1725,13	1327,74	1830,61
грудень	8,80%	893,6	7064,28	1388,05	1201,78	1696,23	1305,49	1799,94
На рік, грн	100,00%	10154,54	80275,87	15773,24	13656,58	19275,28	14835,1	20453,8

У 2024 році територіальні громади мають продовжувати аналізувати ефективність діючої шкільної мережі та приймати управлінські рішення щодо формування оптимальної мережі ЗЗСО, що буде якнайкраще забезпечувати освітні потреби учнів, які здобувають загальну середню освіту на всіх її рівнях, у тому числі, шляхом утворення опорних закладів освіти з кількістю учнів (без урахування їх кількості у філіях) не менш як 200 осіб. Для організації підвезення учнів та педагогічних працівників, в першу чергу, до опорних закладів освіти, у Державному бюджеті на 2024 рік передбачено 1,0 млрд гривень на придбання шкільних автобусів, у тому числі обладнаних місцями для дітей з особливими освітніми потребами.

Процес оптимізації мережі доцільно розпочати з аналізу затверджених штатних розписів закладів освіти та перевірки обчислення фактичної кількості ставок педагогічних працівників, що утримуються за рахунок освітньої субвенції. Ставки педагогічних працівників, введення яких не передбачено чинним законодавством або не є обов'язковим, можуть фінансуватися виключно за рахунок власних доходів місцевих бюджетів.

Пунктом 2 частини першої статті 89 Бюджетного кодексу України передбачено, що видатки на загальну середню освіту належать до видатків, що здійснюються з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад. Крім того, відповідно до Порядку та умов, відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків закладів та установ освіти, що визначені у статті 103² Бюджетного кодексу України.

Відповідно до частини першої статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах бюджетних асигнувань на заробітну плату, затверджених для бюджетних установ у кошторисах.

Відповідно до частини четвертої статті 77 Бюджетного кодексу України Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, міські, районні, селищні, сільські ради при затвердженні відповідних бюджетів враховують у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати.

Отже, в черговий раз наполягаємо на неухильному виконанні статей 51 та 77 Бюджетного кодексу України при затвердженні місцевих бюджетів та просимо у повному обсязі забезпечити видатки на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників відповідно до чинного законодавства, у тому числі, в разі необхідності, за рахунок власних доходів місцевого бюджету.

Перерозподіл обсягу освітньої субвенції протягом бюджетного року за рішенням Кабінету Міністрів України може бути здійснено виключно з об'єктивних причин, які не враховані у формулі розподілу освітньої субвенції,

зокрема помилково врахований контингент учнів, суттєва міграція учнів тощо. Перевищення фактичної кількості ставок над розрахунковою чи збільшення надбавки за престижність педагогічної праці не є підставою для здійснення перерозподілу освітньої субвенції.

У разі виявлення помилок у вихідних даних, що використовуються при розподілі освітньої субвенції, рекомендуємо кожному закладу освіти невідкладно здійснити відповідні коригування персональних даних учнів у ПАК «АІКОМ».

Наголошуємо на критичній необхідності підтримування бази з персональними даними учнів в актуальному стані протягом усього року. Це дозволить Міністерству освіти і науки України оперативно відслідковувати міграції учнів і за потреби здійснювати перерозподіл освітньої субвенції. Перерозподіл освітньої субвенції можливий тільки на основі персональних даних учнів.

Також звертаємо вашу увагу, що на сайті Міністерства освіти і науки України опубліковано [дашборд із освітніми індикаторами](#), що розроблений спільно зі шведсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні» (SALAR International). На дашборді в доступному наочному форматі представлено численні статистичні дані по територіальних громадах, що також стануть в нагоді для аналізу освітньої ситуації та мережі ЗЗСО для кожної територіальної громади.

Додатково інформуємо, що відповідно до пункту 5 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України» від 28 липня 2023 р. № 3285-ІХ, населені пункти, які були віднесені до категорій селищ міського типу, з 26.01.2024 відносяться до категорії селищ. Відповідно міське населення селищ міського типу буде вважатися сільським. Відсоток сільського населення є одним із параметрів визначення розрахункової наповнюваності класів. Міністерство освіти і науки України зверталось до Державної служби статистики України про надання актуальної інформації про загальну чисельність населення, а також чисельність населення, що проживає у міській та сільській місцевостях.

Державною служби статистики України повідомлено, що, враховуючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» та постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану», отримання територіальними органами Державної служби статистики України адміністративних даних щодо державної реєстрації народження і смерті та міграції осіб в Україні, які є джерелом інформації для

державного статистичного спостереження «Чисельність та природний рух населення», у повному обсязі на цей час не є можливим.

Враховуючи вищезазначене, формування органами державної статистики якісної, зокрема точної та надійної, узгодженої й порівнянної, статистичної інформації про чисельність наявного населення (за оцінкою) по регіонах, районах, територіальних громадах, за типом місцевості (міська, сільська), починаючи з даних станом на 01.01.2023, призупинено. Органи державної статистики поновлять оприлюднення статистичної інформації щодо чисельності населення (за оцінкою) після завершення встановленого Законом терміну для подання статистичної та фінансової звітності.

Водночас, відповідно до наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 19 січня 2024 р. №48 «Про внесення змін до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 26 листопада 2020 року № 290», Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад викладено в новій редакції.

Враховуючи прийнятий Закон, а також зміни, внесені в Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, Міністерство освіти і науки України після отримання даних від Державної служби статистики України про загальну чисельність населення, а також чисельність населення, що проживає у міській та сільській місцевостях, розгляне можливість внесення відповідних змін до Формули та розподілу коштів освітньої субвенції.

Просимо обласні військові адміністрації сприяти у поширенні цього листа, інформаційних довідок щодо розрахунку обсягів освітньої субвенції на 2024 рік та дашборду з освітніми індикаторами серед територіальних громад області.

Заступник Міністра

Андрій СТАШКІВ